

Christian Mondrup

Fem sange med guitarakkompagnement
til tekster af Jeppe Aakjær

*Fingersætning udarbejdet af
Eva Jaksch og Søren Nordall Larsen*

INDHOLD

Forord	4
Jenn' Hjemm	5
Jens Hans Hywlbør	7
Jawn Humør	9
Gammel Kjærlighed	11
Løwn og Sand	13

Forord

Alle teksterne til disse sange er skrevet af Jeppe Aakjær på Sallingegnens dialekt. Som så mange andre af hans tekster rummer de på én gang poesi og politik i deres beskrivelse af dagligliv og livssyn i det landlige proletariat i tiden omkring slutningen af det 19. århundrede.

I alle sangene bortset fra Gammel Kjærlighed har jeg tekstlagt et begrænset antal strofer og aftrykt de resterende.

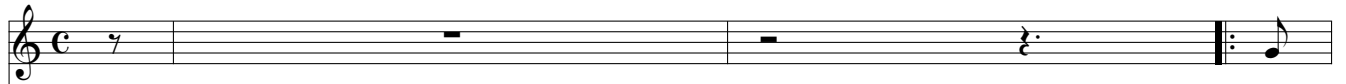
Som forlæg for teksterne har jeg benyttet Jeppe Aakjær: Samlede Digte, bind I–III, København 1947. Jenn' Hjemm findes i bind I, side 174, Jens Hans Hywlbor i bind II, side 219, Jawn Humør i bind II, side 36, Gammel Kjærlighed i bind I, side 264 og Løwn og Sand i bind I, side 24.

Jeg retter en særlig tak til Eva Jaksch og Søren Nordall Larsen for deres utrættelige bistand med udarbejdelsen af guitararrangementet. Guitarfingersætningen er helt deres værk.

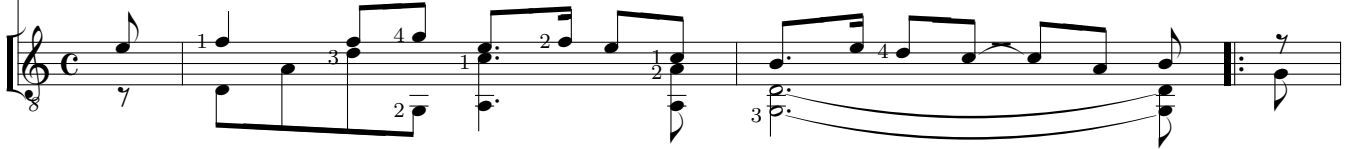
Eva Jaksch har desuden bidraget med det MusiX_{TEX}-programmel, der ligger til grund for indarbejdelsen af fingersætningen i nodesatsen.

Jen' Hjemm

Christian Mondrup

- 1. Æ
- 2. Æ
- 3. Æ
- 6. Æ

Blaan - ner de dry - wer, og æ Swaan - ner de fly - wer, og æ Fowl — de flok - kes i æ
 Suel — den skjen - ner, og æ Skyg — den gjen - ner, og æ Kokk — de gaa - ler saa
 Gord bly - wer gam - mel, æ Laad krykker sam - mel, og æ Sals haar en Klink — i si
 Vief — hun skri - ger, og æ Blæst — den sti - ger, og æ Pop - ler haar tront — med aa

Kjâr; æ Blaad — de sal - der, og æ Hawl — de ral - der, og æ
 glaad; æ Plejl — den pik - ker, og æ Klokk — den dik - ker, og æ
 Dar; æ Tæk - ki er røwn, — æ — Fløj den er fløvn, — og æ
 swing; æ Regn — den pil - rer og æ Vild - gjæs hwil - rer, og æ

Blæst den tar — i æ Dar. Men
 Ugl - hun sej - jer o æ Laad. Men
 Gowl den hwæ - ler te Nar. Men
 Ugl hun let - ter o æ Ving. Ja,

11

a sej - jer ind ved æ Skyw og ta - rer æ Døg af mi
 a ska wal hold mæ i Rumm, for ind er det mjest af mi
 hwad vil ett hæld og for - fald, om Naa - dens Vis - dom ska
 Ung - dom og Gled de er henn, og Som - me-rens Daw de er

14

Rud; for nær en æ gam - mel, og æ
 Gled; nær føst det slaar ind med aa
 raad! Faar a wal end aal - - le æ
 drøwn, og den der ett mir faar en

16

Kno - ger er styw, er ind saa laant be - jer end ud.
 bus af Nordowst, saa bly - wer æ Brok i hans Red.
 Kuk - mand aa hør, a hõt ham da føst baag æ Laad.
 Lær - ki aa hør, han tin - ker paa dem, der er fløwn.

4. Ja, her haar a sungen,
 og her haar a sprungen,
 og her haar a hat mi Kon Gled;
 og her haar a sowed,
 og her haar a plowed,
 saa snar æ Tiddaws war tered;
 og her haar a gavn med mi Maag,
 og her haar a funden mi Fød,
 og her haar a tavn mod det bette Krumm Hjemm,
 ilav mi Forælder de død.

5. Mi Faar satt Snaare,
 mi Muer hun kaare
 imell hun gik med æ Ryw;
 men da de bløw kroged,
 og æ Øwnsyn doged,
 de so som no a, ved æ Skyw;
 de listed sæ ud te æ Hjörn;
 der kund de saa knøw sto og kig;
 no legger de inden æ Kjerregordstett
 ledt nurden den söndele Dig.

Jens Hans Hywlbør

Christian Mondrup

φV

4 2 2

2 4 1

4

1. Jens Bruus han haa*j* in - gen an - ne Vogn end en Hywl - bor,

8

men han war kjend øwr æ hie - le Sogn for hans Hywl - bor. -

φI φIII

12

Den fløjt som Ry - ler en Rusk - regnsnæt, den tut for Ti - er, den

16

fløjt for Fjedt, Jens hans Hywl - bor, — Jens hans Hywl - bor. —

2. Jens Bruus han hint hans Ywlbrændmen hjem
 po hans Hywlbør,
 og det was nøj der haaj Fynd og Klem,
 — spør æ Hywlbør!
 Dér lo hans Wanter, dér hwilt hans Dunk.
 dér gik han sjel lisse strøg og strunk
 baag hans Hywlbør,
 baag hans Hywlbør,

3. Jens Bruus han tyt sæ en holden Mand
 baag hans Hywlbør,
 og spyt teframm øwr en javn Tønd Land
 fræ hans Hywlbør.
 No haaj han Edels og Hus og Skywl,
 og brændmen nok til en kristle Ywl
 po hans Hywlbør,
 po hans Hywlbør.

4. Da Jens war landed paa Dosbjærg Bakk
 med hans Hywlbør,
 Da drap æ Swed fræ hans Haag og Nakk
 i hans Hywlbør.
 “Harens!” raaft Jens. “Kluk-Klunk!” swor æ Dunk,
 og niedad skor æ med Skump og Skunk
 i hans Hywlbør,
 i hans Hywlbør.

5. Det tyt æ Hund’ war for gløj en Vals
 med en Hywlbør;
 der hwirt en Kytter fræ hwer en Sals
 mod hans Hywlbør.
 De Kløj dje Gummer mod Jens hans Bjenn,
 saa no begynd sgi æ Bruus aa skjenn
 med hans Hywlbør,
 med hans Hywlbør.

6. Det *peef* og klawed sæ uden Ro
 fræ æ Hywlbør;
 det war en Jammer aa hør opo
 aa en Hywlbør!
 Æ Dunk den hopped i hyw Galop,
 æ Bruus strat ud, men æ Hund holdt Trop
 med æ Hywlbør,
 med æ Hywlbør.

7. Med Jet begynd æ aa vrikk og wakk
 i æ Hywlbør;
 får Jens han nowed æ Bund aa æ Bakk,
 støt æ Hywlbør.
 Æ Værk stod still, det ga ett en Mjav;
 æ Dunk — den trilt ad en Mergelgrav
 uden Hywlbør,
 uden Hywlbør.

8. Jens Bruus han so paa en Knold og græd
 uden Hywlbør:
 “Mi Ywlbrændmen — no legger æ dér
 — og mi Hywlbør — !
 Mi Lyng mo bjerres i Mues og Hied;
 men Dæwlen skuld da hint Brændmen mier
 po en Hywlbør,
 po en Hywlbør!”

Jawn Humør

Christian Mondrup

1. A bowr her - u - de
 2. Med Greef og Skovl hwer
 5. Vild Fat - te - folk kuns
 6. Men jawn Hu - mør te

4
 o æ Hie en hal Mils Vej te Ø - - ster, der haar a Lov aa
 Daw - sens Daa en gor og af - fen - si - - rer, og a er gløj, og
 støtt hin - aan, mod hwad der søn vil gnav wos, saa skuld I si, hwor
 daw - le Sled det mo no aal - le fat - - tes, hwis ett en ska go

8
 spild mi Tie og spytt saa - laant, a ly - - ster. Mi
 a er glaa, hwor an - ner gro - ve - - li - - rer; for
 vi sku kraan og aal - le mi - e klav wos. Men
 fræ æ Bed og aalt - for tid - le mat - - tes; den

11
 Bøen ka lieg om - kring æ Damm og trim - mel To med Kaa - ren; mi
 ha en Sind saa lær - ki - let, en bet - te Kwind, en yn - - der, og
 Smo - folk ved ett, hwad de kan, får de stor te æ Ham - mel; de
 fæk a med mæ fræ æ Red - mi jen - nest Ar - paart wa' - - e - den

15

Aw - tes-kuen ku gjør det samm, skjønt hun er styw - le - laa - - ren.
 spis sæ mæt og slid sæ træt, det pas - ser wal for Bøn - der.
 kund jo løwt æ hie - le Land, saatt de dje Ryg - ge sam - mel!
 før mi Bøen laa i dje Kled nær de skal ad æ Da - - e.

19

1-3. 4.

3. Mi Nobo aalle nue Tid Aas
 war med de drutt hæ downle;
 han haar en Bøl og a en Hos,
 tho saa læ vi jo Vovnle;
han gjør for mæ en Søndesbied,
 imen hans Støwt *a* stander;
 han hjælper mæ, a hjælper Pie,
 søn hjælper vi hweranner.

4. Og haar mi Kuen en hægen Bej,
 saa ska jo Pies smag'e,
 og Pies sender lisse rej
 en Kovring, næ *de* baage:
 og somtid med en jenle Dram
 en sier hinaan tegue;
 tho byd det ledt er ingen Skam,
 næ ett en haar det stue.

Gammel Kjærlighed

Christian Mondrup

1. Vi er
2. Det var
3. Ka do
4. Aa, saa

blø - wen nøj aal - dre, Kræn Nar - gaard, og wor
alln i æ Fø - sten, Kræn Nar - gaard, da
how, te do kyst mæ, Kræn Nar - gaard, en
jen - le en haar æ, Kræn Nar - gaard, og saa

øwn ka ett wal skimm æ Dar, og wor
war vi en bit - te Graan lin, Og wor
Søn - de, a band dæ di Kled? A ved
laang - le æ Daw læ sæ slid! Men en

Kin - der er gro, og wor Hin - der er blo, og vi
Øwn de war klaa, og wor Tan - ker war glaa, og wor
aal - le nø Daa, a haar wot snaar saa glaa, og i -
tar jo si Torn, og en bæ - rer si Born, saa - -

9

spil - der æ Mad aa æ Far, Vi er
 Klej - mon war flun - kend og fin. Aa, saa -
 no kan æ græd ve mi Gled. Men si
 læng en maa her gaa og strid. - Læ wos

11

blø - wen nøj sto - gend, Kræn Nar - gaard, og æ Kjep den maa værr for æ
 møj en tyt om dæ, Kræn Nar - gaard, nær do mødt mæ der - nied i æ
 Sind - law den hwer - rer, Kræn Nar - gaard, og wor Suel gik jo snaar for en
 saa komm te Stum - len, Kræn Nar - gaard, og for - glemm, hwad der ett ka wær

14

Bjen, og æ Væg maa gi Støtt, nær æ
 Kjar, og do løwt mæ i - land ø - wer
 Blaen; for som Wand skjel - ler Hy - ja som
 alln! - Ka do skimm, om æ Hyld i - no

16

Træ - sko ska flytt, og æ Fued maa ta wor o æ Stjen.
 Vil - der og Wand - for æ Eng - i war sjal - den ret tarr.
 Him - me - lens Sky, saa — skjel - les jen Ven fræ en - aan.
 staar med si Fyld, for de se - jer, æ Blaad ska wær faldn.

Løwn og Sand

Christian Mondrup

4

1. Tho wal er a en sim - pels Mand, der
 3. A fraa - ger ett den mind - ste Krumm om
 6. En Grev er faa - le høt paa Stro, a
 10. Ja nok er a en fat - te Mand, det

ϕ II ϕ II ϕ II

7

haar kuns lidt aa fred: en Hus paa nap - le
 Guld og Grun - kers Lyst, ett hwad du bæ - rer
 ka nap kikk der op; *hans* Dragt er laa med
 mo a tit be kjend! mi Ryg tar Kuld, mi

ϕ II

10

en Tønd Land, en Kow, en Kal, en Bed. Wor
 i di Lomm, men næ - rer i di Bryst; staar
 Sil - ki - tro, *min* slov - rer om mi Krop. Men
 Støwl tar Wand, mi Peng foer jawn - le End; mi

ϕ IV

13

Brød er bar, wor Til - me tar, vi Folk ve'æ U - der rand; te
 der en Us - ling i di Hjat, en Dos - ker baag di Pand, da
 læ ham rid wos Smo - folk nied og lurk af Gyl - den Kand, hans
 Kuen mo legg med Halm te Lej og malk te frem - med Spand; - men

17

der - for vi er in - der ward, er mi - e Løwn end sand. _____
 er di Peng, di Rang, di Skat laant mi - e Løwn end sand. _____
 Stads, hans Fjas, hans Mue - de - hied er mi - e Løwn end sand. _____
 der - for læ sæ spark og trøj ska blyw mie Løwn end sand! _____

2. Wal mo den fatte ta hans Skrop
 hwor Peng ka klaar det mjest,
 hwor den de løwter høttest op,
 er den, der haar de flest.
 Ja, Peng ka laan den down en Pud
 og fyld en Fraadsers Spand,
 men te de ka gjør Mænd af Klud
 er mie Løwn end sand.
4. Det war jo da en sølle Mand,
 hwor *saa* hans Taal haaj Vægt,
 der fræ hans Stud sku hint Forstand
 og fræ hans Hejst Respægt;
 fand han saa Vej te Kongens Burd,
 ja, sjel te fremmed Land,
 er al hans Tragten, Lyw og Urd
 møj mie Løwn end sand.
5. Og haar du wot en syndig Slog,
 mod Fattefolk en Hwal,
 æ Præjst vil rues dæ, for og baag,
 blot der betaales wal;
 men er æ nu ett mie end stræng,
 ja næjsten aa forband:
 Den Rues, der koster aalflest Peng,
 er mie Løwn end sand.
7. De Pisk, som han og hans haar laa
 i Wolker paa *wor* Ryg.
 de vender wal tebaag en Daa
 med Klem og Attertryk.
 Vi sejler med en Krown i Mast,
 men Mand og Skif maa strand,
 hwis det, vi fører i wor Last,
 er mie Løwn end sand.
8. Aah, Lykkens Ævler smides ue.
 for wos aa tykk, iblind;
 jæn fand en rødden, jæn en sue,
 enaan dem rød og trind;
 jæn fæk en Lispund, jæn en Kwint,
 jæn ber, enaan maa band;
 te *de'er* som Worherr haar tint.
 er mie Løen end sand.
9. Nej, vi foer hjælp wos sjel af Syk
 og ett blyw mutt og matt,
 ihwad der tynger paa wor Ryg
 og klemmer om wor Hjat.
 Ka do ett gaa med lapped Trøj
 og livvel løwt di Pand,
 da er di Ward kuns Pyt og Pøj
 og mie Løwn end sand.